

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Укладач – к. е. н., ст. викладач кафедри економіки підприємства І. Л. Загребельна

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Предметом вивчення дисципліни є процеси та методи вивчення теорії й практики господарювання, формування та використання виробничого потенціалу, взаємодії всіх видів ресурсів, організації й ефективності господарської та інших видів діяльності підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна професійної підготовки обов'язкової частини тісно пов'язана з дисциплінами «Основи економічної теорії», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика», що вивчаються раніше, а також є базою для вивчення дисциплін «Маркетинг», «Фінанси», «Фінансова санація і банкрутство підприємств», «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення підприємства як суб'єкту господарювання та основних напрямів його господарсько-фінансової діяльності; методологічних та методичних засад планування діяльності підприємства; формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства; складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхів його ефективного використання; теоретичних засад формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання, методичних підходів до їх аналізу та планування; теоретичних засад формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства, методичних підходів до їх аналізу та планування; теоретичних засад формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, методичних підходів до їх аналізу та планування; механізмів формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства; оцінки ефективності господарської діяльності та шляхів її підвищення; сутності фінансового стану підприємства, його складових та методів оцінки; конкурентоспроможності підприємства та методів її оцінки; механізму розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- системи факторів функціонування підприємства;
- закономірностей здійснення виробничих процесів;
- особливостей реалізації економічних відносин;
- методи обліку, оцінки витрат та результатів діяльності підприємства;
- напрями та фактори підвищення ефективності діяльності підприємства;

вміння:

- проводити розрахунки щодо визначення основних техніко-економічних показників діяльності підприємства;
- проводити аналіз та оцінку динаміки основних техніко-економічних показників діяльності підприємства;
- розроблювати окремі планово-економічні та звітні документи;
- обирати порядок складання кошторисів підприємства та калькуляцій продукції;
- обґрунтовувати ціни на продукцію підприємства на основі кошторисів та калькуляцій, а також впливу факторів зовнішнього середовища підприємства;

- проводити систематизацію інформації, яка необхідна для складання планово-економічної та звітної документації;
- приймати певні рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

способи мислення: аналіз, синтез; конкретизація, порівняння, узагальнення.

професійні, світоглядні і громадські якості:

- аргументування власної позиції;
- робота в команді та співробітництво;
- розвиток концентрації та переключення уваги;
- високий рівень розвитку пам'яті;
- високий рівень математичних здібностей;
- спроможність працювати в умовах дефіциту часу та інформації;
- спроможність протягом тривалого часу займатись одноманітним видом діяльності;
- здатність до аналітичного мислення.

морально-етичні цінності:

- ціннісне ставлення здобувача до суспільства і держави;
- цінність людської праці;
- ціннісне ставлення до свого особистого «Я»;
- втілення у практичні діяльності моральних переконань; ідеалів, норм, почуттів та принципів;
- дисципліна у виконанні суспільних принципів норм поведінки (обов'язки та відповідальність);
- формування громадської думки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Предмет та об'єкт дослідження курсу «економіка підприємства». Методи дослідження в економіці підприємства.

Поняття підприємства. Характеристика підприємства як юридичної особи. Напрями діяльності підприємства. Підприємство з виробничо-технічної, організаційної, соціальної, економічної, інформаційної, екологічної, адміністративно-правової точок зору.

Структуризація підприємства. Організаційна структура підприємства. Структура управління підприємства.

Сутність підприємництва як форми господарювання підприємств. Ознаки підприємництва. Принципи підприємництва. Суб'єкти підприємництва.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Види підприємств залежно від форм власності. Види підприємств залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду. Види підприємств залежно від кількості працюючих та обсягу валового доходу. Види підприємств залежно від правового статусу та форми господарювання. Види підприємств за територіальним підпорядкуванням. Види підприємств залежно від структури виробництва.

Класифікація господарських товариств. Особливості функціонування акціонерних товариств. Особливості функціонування товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості функціонування товариств з додатковою відповідальністю. Особливості функціонування повних товариств. Особливості функціонування командитних товариств.

Підприємства колективної власності. Фермерське господарство. Орендне підприємство. Державне унітарне підприємство. Державне комерційне підприємство. Казенні підприємства. Комунальне унітарне підприємство.

Державне (комунальне) господарське об'єднання. Асоціація. Корпорація. Консорціум. Концерн. Інші форми об'єднань підприємств.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Поняття зовнішнього середовища. Проміжне середовище підприємства. Внутрішнє середовище підприємства.

Чинники зовнішнього середовища. Чинники, що визначають загальний стан зовнішнього середовища. Властивості чинників аналізу зовнішнього середовища. Елементи зовнішнього середовища, що впливають на діяльність підприємства згідно галузевої моделі конкуренції М.Портера. Чинники зовнішнього середовища, що впливають на діяльність підприємства, але не враховані М. Портером.

Тема 4. Структура та управління підприємством

Організація управління. Елементи системи управління. Апарат управління підприємством. Механізм управління підприємством. Принципи управління підприємством. Функції управління підприємством. Функцій управління виробництвом продукції. Методи управління підприємством. Зв'язки елементів структури управління.

Лінійна структура управління підприємством. Лінійно-штабна структура управління підприємством. Функціональна структура управління підприємством. Дивізіональна структура управління підприємством. Матрична структура управління підприємством. Множинна структура управління підприємством.

Тема 5. Ринок і продукція

Сутність та функції ринку. Ринок чистої конкуренції. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Ринок чистої монополії. Умови, необхідні для здійснення обміну. Суб'єкти товарного ринку. Організаційно-економічні умови функціонування товарного ринку. Чинники, що визначають роль товарного ринку.

Інфраструктура товарних ринків. Функції інфраструктури товарного ринку. Елементи інфраструктури товарного ринку.

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура» та «асортимент» продукції, що виробляється, «товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства». Характеристика видів продукції. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Формування асортименту товарів та управління ним. Розробка товарної марки та здійснення її правової охорони

Тема 6. Планування діяльності підприємства

Сутність планування та плану. Основні принципи планування. Основні види планів підприємства. Перспективне планування. Середньостроковий план. Поточне планування. Директивні плани. Індикативні плани. Сутність стратегії діяльності підприємства. Основні завдання формування стратегії підприємства. Послідовність розробки стратегічного плану підприємства. Розділи стратегічного плану підприємства.

Стратегія виживання. Стратегія стабілізації. Стратегія розвитку (росту). Стратегії концентрованого росту. Стратегії інтегрованого розвитку. Стратегії диверсифікації діяльності. Стратегії перегрупування сил з метою підвищення ефективності.

Розділи тактичних планів підприємства. Складові оперативного планування підприємства. Задачі оперативного планування.

Система планів економічного та соціального розвитку підприємства. Соціально-трудові проблеми. Завдання плану соціального розвитку колективу. Методи складання планів соціального розвитку.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Сутність понять «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві. Структура персоналу підприємства. Показники наявності та руху персоналу. Кадрова політика підприємства. Продуктивність праці та класифікація чинників, що на неї впливають.

Сутність, функції та принципи заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок і окладів окремих працівників. Форми мотивації праці робітників. Форми та системи преміювання на підприємстві. Методи планування фонду оплати праці. Методика нормування витрат праці

на підприємстві. Методичні інструменти аналізу чисельності працівників та фонду оплати праці підприємства. Поняття «гнучкого тарифу». Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності.

Зміст плану з праці та порядок його розробки. Планування потреб підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.

Тема 8. Капітал підприємства

Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення.

Сутність, склад та структура оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів. Ефект від використання нематеріальних активів.

Тема 9. Інвестиції

Сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Мета інвестиційної діяльності. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності. Завдання інвестиційної діяльності. Реальні інвестиції. Фінансові інвестиції. Напрями фінансових інвестицій підприємства. Прямі інвестиції. Непрямі інвестиції. Приватні інвестиції. Державні інвестиції. Іноземні інвестиції.

Виробничі інвестиції (капітальні вкладення). Відтворювальна структура капітальних вкладень. Технологічна структура капіталовкладень. Класифікація капітальних вкладень за призначенням. Класифікація капітальних вкладень за способом здійснення будівельно-монтажних робіт. Класифікація капітальних вкладень за джерелами фінансування. Класифікація капітальних вкладень за формою власності.

Абсолютна ефективність капітальних вкладень. Порівняльної ефективність капітальних вкладень. Термін окупності капітальних вкладень.

Тема 10. Інноваційна діяльність

Сутність інновації. Види інновацій. Локальні інновації. Глобальні інновації. Інноваційний продукт. Вимоги до інноваційної продукції.

Технопарк. Технополіс. Бізнес-інкубатор. Венчурні (ризикові) підприємства.

Інноваційні процеси та джерела їх формування. Стадії інноваційного процесу. Логічні форми інноваційного процесу.

Сутність інноваційної діяльності, суб'єкти й об'єкти. Стратегії інноваційного розвитку. Основні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Види ефективності інноваційної діяльності. Сумарний економічний ефект від реалізації інноваційної діяльності. Вартісна оцінка результатів від впровадження інноваційних проектів.

Сутність науково-технічного прогресу. Еволюційна форма НТП. Революційна форма НТП. Науково-технічна революція (НТР). Ряд особливостей НТР.

Показники оцінки рівня науково-технічного прогресу. Оцінки економічної ефективності НТП.

Технічний напрям НТП. Технологічний напрям НТП. Агрохімічний напрям НТП. Біологічний напрям НТП. Організаційно-економічний напрям НТП.

Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Поняття та характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Технічний розвиток виробництва.

Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Методичні принципи розрахунку виробничої потужності підприємства. Використання виробничої потужності підприємства. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства. Чинники, що впливають на ефективне використання виробничої потужності підприємства. Фонд часу обладнання та методика його визначення. Визначення

та аналіз динамічних показників виробничої потужності підприємства.

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Формування виробничого процесу та його структура. Види виробничих процесів. Принципи організації виробничих процесів. Види спеціалізації на підприємстві. Одиначне виробництво. Серійне виробництво. Масове виробництво. Порівняльна характеристика типів виробництва. Характеристика робочих місць згідно з типом виробництва.

Методи організації виробництва. Потокове виробництво. Потокові лінії. Умови запровадження потокового виробництва.

Виробничий цикл та його структура.

Показники якості продукції. Методи визначення якості продукції. Стандартизація та сертифікація продукції.

Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат підприємства та їх класифікація. Поняття собівартості продукції. Індивідуальна собівартість. Галузева собівартість. Нормативна собівартість. Планова собівартість продукції. Фактична собівартість. Цехова собівартість.

Планування собівартості продукції. Статті та елементи калькуляції собівартості продукції. Методи калькулювання собівартості продукції. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції. Склад витрат виробництва та обігу, що включаються у собівартість продукції. Витрати, що не включаються у собівартість продукції.

Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами. Кошторис витрат витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Шляхи зниження собівартості сільськогосподарської продукції.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Система оцінки обсягів продукції. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. Механізм формування доходів від операційної діяльності. Цінова політика як чинник формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Аналіз напрямів забезпечення ефективної цінової політики. Характеристика ціноутворюючих чинників.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання, етапи, методи. Особливості формування доходів від операційної діяльності в аграрному виробництві. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Сутність, функції та значення прибутку. Джерела утворення прибутку та його розподіл. Механізм формування та використання чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності. Основні форми розвитку підприємств. Концепції та сучасні моделі розвитку підприємств.

Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств (організацій) та об'єднань. Методичний інструментарій аналізу процесів розвитку на підприємстві. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації господарюючих суб'єктів.

Реструктуризація підприємств. Оперативна реструктуризація. Стратегічна реструктуризація. Часткова реструктуризація. Управлінська реструктуризація. Технічна реструктуризація. Організаційно-правова реструктуризація. Фінансова реструктуризація. Варіанти виконання реструктуризації.

Тема 16. Економічна безпека та антикризова діяльність

Характеристика економічної безпеки та фактори впливу на економічну безпеку підприємства. Стратегія забезпечення економічної безпеки підприємства.

Поняття про банкрутство підприємства. Види банкрутства підприємства. Фінансово-

економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Основні етапи порушення справи про банкрутство підприємства. Правові засади регулювання банкрутства підприємств в Україні.

Санація суб'єктів господарювання. Цілі та форми санації. Класифікація санаційних заходів. Державна підтримка підприємствам в ході санації.

Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Особливості ліквідації підприємств. Форми ліквідації підприємств.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: [Підруч.] / В.Г. Андрійчук. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємств: [Навч. посіб.] / І. М. Бойчук. – [2-ге вид., доп. і перероб.] / І.М. Бойчик. – К. : Атіка, 2007. – 528 с.
3. Гетьман О.О. Економіка підприємства: [Навч. посіб.] / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – К., Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
4. Економіка підприємства: [Навч. посіб.] / [П. П. Руснак; В. Г. Андрійчук, Г. В. Черевко та ін.] ; за ред. П.П. Руснака. – Біла Церква, 2003. – 256 с.
5. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: [Навч. посіб.] / Р.А. Слав'юк. – К.: ЦУЛ, 2002. – 199 с.
6. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : [Навч. посіб.] / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2003. – 432 с.
7. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: [Підруч.] / О.С. Філімоненков. – К.: Ельга, 2002. – 368 с.
8. Фінанси підприємств: [Підруч.] / Кер. авт. кол. і наук, ред., проф. А.М. Поддєрьогін. - 3-тє вид. - К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.
9. Шваб Л. І. Економіка підприємства[Навч. посіб.] / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2007. – 568 с.

Допоміжна

1. Конституція України [Текст]. – К. : Видання інституту законодавства Верховної Ради України, 1996. – 249 с.
2. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про селянське (фермерське) господарство: Закон України» [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1993. – 29 липня. – № 103-104.
3. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1997. – 14 серпня. – № 148–149.
4. Про внесення змін до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»: Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1997. – 12 червня. – № 105-106.
5. Про фіксований сільськогосподарський податок : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1999. – 30 березня. – № 18.
6. Про інвестиції : Закон України [Текст] // Голос України. – 1992. – 21 листопада. – № 226.
7. Про режим іноземного інвестування : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1996. – 25 квітня. – № 77–78.
8. Про пестициди і отрутохімікати : Закон України [Текст] // Голос України. – 1995. – 11 квітня. – № 67.
9. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1997. – 17 липня. – № 130.
10. Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1998. – 22 липня. – № 135–136.
11. Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1999. – 22 липня. – № 135–136.
12. Земельний кодекс України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. –

15 листопада.– № 211–212.

13. Про оренду землі : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1998. – 22 жовтня. – № 203–204.
14. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1999. – 15 вересня. – № 172.
15. Про підтвердження відповідності : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. – 20 червня. – № 108.
16. Про стандартизацію : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. – 20 червня. – № 108.
17. Про захист економічної конкуренції : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. – 21 березня. – № 50.
18. Про підтримку малого підприємництва : Закон України [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2000. – 22 листопада. – № 217.
19. Андрійчук В. Г. Економіка аграрного підприємства : [Навч.-метод. посіб.] [для самост. вивч. дисц.] / В.Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2000. – 356 с.
20. Аранчій В.І. Фінанси : [Навч. посіб.] / [В.І. Аранчій, Ю.М. Лелюк, Л.М. Капасаєва, В.Д. Чумак]. – Полтава: АСМІ, 2009. – 60 с.
21. Дядик Т. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини : [Навч. посіб.] / Т. В. Дядик. – Полтава, ФОП Говоров С.В., 2008. – 344 с.
22. Економіка підприємства : [Навч. посіб.] / [О. В. Ареф'єва, В. Г. Сахаєв, О.В. Ареф'єв та ін.]. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 237 с.
23. Економіка підприємства : [Навч. посіб.] [для дистанц. навч.] / [О. Є. Єрмаков, Н. М. Бондар, А. В. Калина та ін.]. – К. : Ун-т «Україна», 2004. – 248 с.
24. Економіка підприємства: [Навч. посіб.] / [А. В. Шегда, Т. М. Литвиненко, М. П. Нахаба та ін.] ; за ред. А. В. Шегди. – [2-ге вид., стер.]. – К. : Знання-Прес, 2002. – 355 с.
25. Економіка підприємства : [Підруч.] / [Й. М. Петрович, А. Ф. Кіт, В. В. Кулішов та ін.] ; за ред. Й. М. Петровича. – Львів : Магнолія плюс, –2004. – 680 с.
26. Економіка : [Підруч.] / [Чаюн І. О., Богославець Г. М., Довгаль Н. С. та ін.] ; за ред. Н.М. Ушакової. – К. : Національний торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.
27. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент : [Навч. посіб.] / Г. Г. Кірейцев. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
28. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: [Навч. посіб.] / М.Я. Коробов. – К.: Знання, 2000. – 378 с.
29. Крупка Ю. М. Аграрне право : [Навч. посіб.] / Ю. М. Крупка. – К. : Університет «Україна», 2006. – 160 с.
30. Кудряшов В.П. Фінанси : [Навч. посіб.]. / В.П. Кудряшов. – Херсон : Олді, 2002. – 352 с.
31. Нелеп В. М. Планування на аграрному підприємстві : [Підруч.] / Нелеп В. М. – К. :КНЕУ, 2000. – 372с.
32. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): [Навч. посіб.] / В. М. Опарін. – [2-ге вид., доп. і переробл.] / В. М. Опарін. – К. КНЕУ, 2002. – 240 с.
33. Примак Т. О. Економіка підприємства : [Навч. посіб.] / Т. О. Примак. – [2-ге вид., стереотип] / Примак Т. О. – К. : Вікар, 2002. – 176 с.
34. Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг)сільськогосподарських підприємств : Постанова Кабінету Міністрів України № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002) [Текст] // Режим доступу: <http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm>
35. Сідун В. А. Економіка підприємства : [Навч. посіб.] / В. А. Сідун, Ю. В. Пономарьова. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 436 с.
36. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз бізнесу : [Навч. посіб.] / Ю. М. Тютюнник. – Полтава : Інтер-Графіка, 2004. – 288 с.
37. Фінанси : [Підруч.] / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Олексієнко та ін.] ; за ред.

С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

38. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств : [Навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни] [Електронний ресурс] / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – [3-тє вид., виправл. і доп.]. – К. : Знання-Прес, 2009. – 299 с. – Режим доступу до підруч.: [http:// pidruchniki.ws/15840720/finansii/finansii_pidpriyemstv_-_azarenkova_gm](http://pidruchniki.ws/15840720/finansii/finansii_pidpriyemstv_-_azarenkova_gm). – Назва з титул. екрана.

39. Бідник Н. Б. Стратегія управління прибутком підприємства [Електронний ресурс] / Н. Б. Бідник // Економіка України. – 2009. – № 7. – С. 97–99. – Режим доступу до журн.: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/nvnu/ekonomika/2009_7/R3/Bidnyk.pdf. – Назва з титул. екрана.

40. Горбонос Ф. В. Економіка підприємства : [Електронний ресурс] // Ф. В. Горбонос, Г. В. Черевко, Н. Ф. Павленчик. – К. : «Знання», 2010. – 345 с. – Режим доступу до підруч.: http://pidruchniki.ws/1584072036215/ekonomika/ekonomika_pidpriyemstv_-_gorbonos_fv. – Назва з титул. екрана.

41. Іващенко О. В. Формування прибутку в сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] / О. В. Іващенко // Вісник СНАУ. – Серія «Економіка та менеджмент». – 2009. – Вип. 4. – С. 71–76. – Режим доступу до журн.: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/vsna/ekon/2009_4/Ivaschenko.pdf

42. Керанчук Т. Оцінка стабільності фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Тетяна Керанчук. – Режим доступу: <http://www.soskin.info/ea.php?pokazold=19991087&n=10&y=1999>. – Назва з титул. екрана.

43. Козлов С. Процедура банкрутства: про іноземний та український досвід [Електронний ресурс] / Сергій Козлов // Юр.газета. – 2005. – № 14 (50), 23 лип.– Режим доступу до газети: <http://www.yur-gazeta.com/oarticle/1676>. – Назва з титул. екрана.

44. Корзик С. Є. Стратегічне фінансове планування результатів діяльності підприємства [Електронний ресурс] / С. Є. Корзик // Економічний простір. – 2008. – № 12/2. – 2008. С. 86-94. – Режим доступу до журн.: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/Ekpr/2008_12/2/korzik.pdf. – Назва з титул. екрана.

45. Про підприємства в Україні: Закон України (27.03. 1991 р., із змінами і доповненнями) [Текст]. – В кн.: Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємств. 2-е доповнене видання. – К.: ІАЕ УААН, 2000. – С. 205-224.

46. Про господарські товариства [Текст]: Закон України (19.09.1991 р., зі змінами і доповненнями). – В кн.: Посібник по реформуванню сільськогосподарських та переробних підприємств. 2-е доповнене видання. – К.: ІАЕ УААН, 2000. – С. 224-244.

Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Назва з титул. екрана.

2. Ліквідація підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ur-consul.com.ua/ua/services/elimination>. – Назва з титул. екрана.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 «Звіт про фінансові результати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з титул. екрана.

4. Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України заходів впливу: розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.2003. – № 125. – Чинне з 03.12.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrcu.kiev.ua/dfp/com031203_125.htm. – Назва з титул. екрана.

5. Про особливості проведення санації підприємств агропромислового комплексу: постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.1998 р. № 922 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=922-98-%EF>. – Назва з титул. екрана.